

Број: 01,02,03,03/11-05-1-292/13
Сарајево, 21.10.2013.

**KOLEGIJU OBA DOMA PARLAMENTARNE SKUPŠTINE BiH
KOLEGIJU SEKRETARIJATA
ČLANOVIMA DELEGACIJE PSBiH U INTERPARLAMENTARNOJ UNIJI
ČLANOVIMA KOMISIJE ZA VANJSKE POSLOVE PREDSTAVNIČKOG DOMA
PARLAMENTARNE SKUPŠTINE BiH
SEKTORU ZA MEĐUNARODNE ODNOSI I PROTOKOL**

Predmet: *Izvještaj sa 129. zasjedanja Skupštine Interparlamentarne unije, održanog od 7. do 9. 10. 2013. u Ženevi*

U Ženevi je od 7. do 9. 10. 2013. održano 129. zasjedanje Skupštine Interparlamentarne unije, na kojem je učestvovalo 680 parlamentaraca iz 130 zemalja. U Delegaciji Parlamentarne skupštine BiH bili su:

1. Drago Kalabić, predsjedavajući Delegacije PSBiH u IPU-u,
2. Nermina Ćemalović, prva zamjenica predsjedavajućeg,
3. Mato Franjičević, drugi zamjenik predsjedavajućeg,
4. Salko Sokolović, član,
5. Nermin Purić, član,
6. Marina Mijačević, sekretar Delegacije.

Na dnevnom redu 129. zasjedanja Skupštine IPU-a bile su sljedeće tačke:

1. *Izbor predsjednika 129. zasjedanja Skupštine IPU-a;*
2. *Razmatranje zahtjeva za uvrštavanje hitne tačke u dnevni red;*
3. *Doprinos parlamenata svijetu bez nuklearnog oružja (Prvi stalni odbor);*
4. *Kako do razvoja otpornog na rizik: uzimanje u obzir demokratskih trendova i prirodnih ograničenja (Drugi stalni odbor);*
5. *Uloga parlamenata u zaštiti prava djece, posebno djece migranata bez pratnje roditelja, te sprečavanje njihovog iskorištavanja za vrijeme rata i sukoba (Treći stalni odbor);*
6. *Izvještaj Odbora IPU-a za poslove s UN-om;*
7. *Amandmani na Statut IPU-a.*

Ad.1. Izbor predsjednika 129. zasjedanja Skupštine IPU-a

Zasjedanje Skupštine Interparlamentarne unije otvorio je predsjednik IPU-a Abdelwahad Radi, koji je aklamacijom izabran i za predsjednika Skupštine. U uvodnoj izjavi predsjednik je, pozivajući se na teroristički napad počinjen u Keniji i sukob u Siriji, osudio svaku vrstu nasilja, te podsjetio da je IPU uvijek imala nedvosmislen stav o svim sukobima, a to je da se trajan mir može osigurati samo dijalogom i pregovorima.

Na otvaranju zasjedanja delegatima su se obratili i visoki povjerenik za ljudska prava Navi Pillay, koji je govorio o tome šta parlamenti mogu učiniti za promociju i zaštitu ljudskih prava, posebno pohvalivši rad Komiteta IPU-a za ljudska prava parlamentaraca, te Antonio Guterres, visoki povjerenik UN-a za izbjeglice. Tom prilikom gosp. Guterres je posebno istaknuo teško stanje s kojim se suočava više od dva miliona Sirijaca koji su bili prisiljeni napustiti svoju zemlju, kao i potrebu da se pomogne zemljama susjedima Sirije koje primaju izbjeglice.

Ad.2. Razmatranje zahtjeva za uvrštavanje hitne tačke u dnevni red

Predsjednik je informirao Skupštinu da je pristiglo ukupno osam zahtjeva za uključivanje u hitnu tačku:

1. Adresiranje krivičnih djela namjernog uništavanja svjetske kulturne baštine: uloga parlamenata, predlagač: Maroko;
2. Akcija parlamenata u zaštiti krhke demokratije Haitija, predlagač: Haiti;
3. Nastavak izgradnje izraelskih naselja na okupiranim teritorijima države Palestine od 1967. godine: ometanje mirovnog procesa na Bliskom istoku, predlagač: Palestina;
4. Cyber ratovanje kao ozbiljna prijetnja globalnom miru i sigurnosti, predlagač: Urugvaj;
5. Jačanje uloge parlamenata u održavanju međunarodnog mira i sigurnosti primjenom svih međunarodnih rezolucija u borbi protiv terorizma, predlagač: Sirijska Arapska Republika;
6. Sigurnosna i humanitarna kriza u Srednjoafričkoj Republici - olakšavanje pomoći stanovništvu i promoviranje tranzicije ka demokratiji, predlagač: Francuska;
7. Promoviranje univerzalne ratifikacije Sporazuma o trgovini oružjem 2013., predlagač: Meksiko;
8. Uloga parlamenta u nadzoru uništavanja hemijskog oružja i zabrani njihovog korištenja – zajednički prijedlog nordijskih zemalja;

Delegacije Francuske, Haitija, Kenije i Meksika naknadno su povukle svoje prijedloge, a dvotrećinskom većinom glasova za šestu tačku dnevnog reda usvojen je prijedlog nordijskih zemalja.

Ad. 3. Panel-diskusija o doprinosu parlamenata svijetu bez nuklearnog oružja (Prvi stalni odbor)

Prije početka rasprave, učesnici su imali priliku pogledati dokumentarac o historiji nuklearnog oružja koji je pripremila delegacija Kazahstana. Panel-diskusija počela je uvodnim izlaganjima koizvjestilaca koji su se u svojim izvještajima fokusirali na opasnosti od nuklearnog oružja i potrebu da parlamentarci osiguraju primjenu sporazuma o neširenju nuklearnog oružja (NPT) kako bi se dugoročno osiguralo nuklearno razoružanje. Svi učesnici panela saglasili su se da je postojanje atomskog oružja i njegova moguća upotreba bez sumnje jedna od glavnih opasnosti za planetu, kako danas, tako i u budućnosti, te bi stoga jedan od prioriteta IPU-a trebalo da bude borba za potpunu eliminaciju i trajnu zabranu korištenja takvog oružja. Svi delegati naglasili su da se, bez obzira ne preuzete međunarodne obaveze, nuklearno oružje i dalje širi, a neke zemlje čak jačaju i moderniziraju svoje vojne nuklearne programe. Govornici su u svojim obraćanjima isticali i zdravstvene implikacije korištenja nuklearne energije, bez obzira da li se koristi u vojne ili civilne svrhe. Oni su također navodili i ekonomske argumente protiv razvoja arsenala, posebno u trenutnoj krizi s kojom se suočavaju sve zemlje. Tako je npr. iznesen podatak da se u posljednjih 10 godina vojna potrošnja povećala za više od 49% na 1,74 triliona američkih dolara. Stoga je naglašeno da bi se sredstva koja se trenutno investiraju u proizvodnju oružja mogla iskoristiti u borbi protiv ekstremnog siromaštva s kojim se suočava 1,4 milijarda ljudi širom svijeta, te tako osigurati hranu za više od milijardu ljudi koji su gladni i spriječiti smrt sedam miliona djece koja od gladi i izlječivih bolesti umru svake godine.

Kada je u pitanju uloga parlamenata, mnogi delegati davali su primjere dobre prakse i predložili načine na koje parlamentarci mogu unaprijediti globalno nuklearno razoružanje. Također istaknuta je potreba za zajedničkom akcijom u okviru IPU-a.

Ad. 4. Panel-diskusija o temi - Kako do razvoja otpornog na rizik: uzimanje u obzir demokratskih trendova i prirodnih ograničenja (Drugi stalni odbor)

Panel-diskusija počela je uvodnim izlaganjem koizvjestilaca, a nakon toga uslijedila je generalna debata. U svojim izvještajima, koizvjestioci su posebnu pažnju posvetili politikama razvoja, reproduktivnog i seksualnog zdravlja, promociji pristupa planiranju porodice, što se posebno odnosi na siromašne i zemlje u razvoju. Delegati su iznijeli niz prijedloga koji bi trebalo da se nađu u rezoluciji koja će biti usvojena na narednom 130. zasjedanju Skupštine IPU-a. Neki delegati naveli su i političku odgovornost u upravljanju rizicima, ulogu lokalnih vlasti, kao i potrebu formalnog i neformalnog obrazovanja na svim nivoima. Panel-diskusija podsjetila je na važnost uloge parlamenata u jačanju održivog razvojnog programa koji će dogovoriti međunarodna zajednica 2015. godine.

Ad. 5. Panel-diskusija o ulozi parlamenata u zaštiti prava djece, posebno djece migranata bez pratnje roditelja, te sprečavanje njihovog iskorištavanja za vrijeme rata i sukoba (Treći stalni odbor)

Uvodno izlaganje pripremila je gđa Jameela Ali Salman Nassif (Bahrein), a ukupno su 43 delegata bila prijavljena za panel-diskusiju koja je održana 8.10.2013. u prijepodnevnim satima. Za vrijeme diskusije svi delegati isticali su da, iako je potpisano nekoliko međunarodnih konvencija i protokola o zaštiti prava djece kojima se zabranjuje njihovo učešće u ratu i oružanim sukobima, postoje sigurne naznake da je nasilje nad djecom u porastu. Naglašeno je da vlade s malo brige za prava djece na taj način krše međunarodne konvencije. Upravo te vlade ili zaraćene strane – bile to frakcije, političke stranke ili pojedinci, iskorištavaju djecu za vlastite potrebe. Većina govornika je u svojim obraćanjima skrenula pažnju na situaciju u kojoj se nalaze djeca u Sirijskoj Arapskoj Republici, a svi učesnici panela saglasili su se da sve države, posebno one pogođene sukobima, treba da izmijene svoje zakone tako da regrutovanje djece u ratovima i političkim sporovima bude smatrano zločinom i treba biti zabranjeno u skladu s međunarodnim konvencijama, posebno fakultativnim protokolom uz Konvenciju o zabrani učešća djece u oružanim sukobima.

Ad. 6. Hitna tačka pod nazivom:” Provođenje odgovornosti u zaštiti: uloga parlamenata u očuvanju života civila”

Rasprava o hitnoj tački održana je u ponedjeljak, 6.10.2013., u popodnevnim satima. Debatu je prethodio kratak uvod članova delegacije Finske, koji su se obratili u ime nordijskih zemalja. Glavna rasprava vođena je o pitanju šta parlamenti mogu učiniti da podrže i garantiraju ciljeve Konvencije o zabrani proizvodnje, gomilanja i korištenja hemijskog oružja i kako postići njegovu potpunu eliminaciju. Svi govornici strogo su osudili upotreba korištenja hemijskog oružja i zahtijevali brzo uništavanje svih zaliha takvog oružja budući da je incident u Sirijskoj Arapskoj Republici potvrdio da i dalje postoje njegove zalihe. Nakon burne rasprave konsenzusom je usvojena rezolucija, mada su delegacije Islamske Republike Iran, Kube, Sirije, Alžira, Palestine, Perua i Venecuele izrazile određene rezerve prema paragrafu 7. preambule. Prema njihovom mišljenju, u paragrafu 7 koncept odgovornosti za zaštitu nije bio jasno definiran i ostavio je otvorenu mogućnost za miješanje u unutrašnja pitanja drugih država, što rezultira kršenjem njihovog suvereniteta i teritorijalnog integriteta. U rezoluciji se pozivaju parlamenti da osude upotrebu hemijskog oružja i pomognu stvaranju ambijenta nulte tolerancije kada je u pitanju razvoj, gomilanje i korištenje hemijskog oružja. Također, rezolucijom se ohrabruju parlamenti da traže od svojih vlada da potpišu i ratificiraju Konvenciju o hemijskom oružju.

Sastanci Upravnog vijeća:

Odman na prvom sastanku Upravno vijeće je u članstvo IPU-a primilo Parlament Butana koji je postao 163. zemlja članica Interparlamentarne unije, a privremeno suspendiralo Egipat, budući da ta zemlja nema funkcionalan parlament još od vojnog udara kojim je svrgnut prvi demokratskim putem izabrani predsjednik Muhamed Mursi. Međutim, naglašeno je da će Interparlamentarna unija nastaviti i dalje pružati snažnu podršku egipatskom narodu na putu prema izgradnji stabilne demokratije kako bi Egipat mogao ponovo postati članica Unije nakon demokratskih izbora i formiranja parlamenta.

Na sastanku Upravnog vijeća usvojen je i budžet za 2014. godinu u iznosu od 13.746.400 švicarskih franaka. Također, potvrđena je odluka o održavanju 130. zasjedanja Skupštine IPU-a u Ženevi od 17. do 20. 3. 2014.

Članovi Interparlamentarne unije su također izrazili duboku zabrinutost zbog nedavnih terorističkih napada u glavnom kenijском gradu Najrobiju, u kojima je živote izgubilo 67 a ranjeno više od 170 ljudi. U ime svih članova IPU-a, predsjednik Abdelwahad Radi donio je izjavu u kojoj je osudio terorizam u svim njegovim oblicima te apelirao svim nacionalnim parlamentima da osiguraju da se svi protuteroristički zakoni u njihovim zemljama primjenjuju.

Zasjedanje Skupštine IPU-a završeno je u srijedu, 9. 10. 2013., u 17.30 sati.

Izvještaj pripremila:

Marina Mijačević,
sekretar Delegacije PSBiH u IPU-u

Izvještaj odobrio:

Drago Kalabić,
predsjedavajući Delegacije PSBiH u IPU-u

Dostavljeno:

- naslovu
- a/a